

Asia: VN/25455/2023

Ehdotus Suomen REPowerEU-rahoituksen käyttökohteiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Tarkoitus RePowerEU rahoituksella on pyrkiä katkaisemaan riippuvuus Venäjän fossiilisista polttoaineista ja nopeuttaa siirtymää puhtaaseen energiaan. Erityisesti puhtaan energian käyttöön siirtymiseen tähtäävät toimet ovat pitkään olleet myös Raklin eli ammattimaisten kiinteistönomistajien ja rakennuttajien toiminnan keskiössä.

Rakennetun ympäristön päästöt vastaavat 30 prosenttia Suomen hiilikvivalentti päästöistä. Raklin jäsenorganisaatiot ovat pitkään tehneet töitä rakennetun ympäristön hiilijalanjäljen pienentämiseksi mm. kiinteistöjen energiatehokkuutta parantavien toimenpiteiden ja kiinteistökohtaisen uusiutuvan energian käyttöönoton kautta.

Nähdäksemme esitetty jako RePower - rahoituksen kohdentamisen suhteen lupaprosessien sujuvuuteen, tutkimustoimintaan ja investointeihin on kannatettava. Tuomme esille kuitenkin seuraavat tarkentamisen tarpeet ja ehdotuksemme kohdentamiseen liittyen.

Rahoituksen suunniteltu kohdentaminen: Ympäristöluvituksen vauhdittaminen valtion aluehallintouudistuksen kanssa yhteensopivalla tavalla.

Vihreän siirtymän edistämiseksi lupaprosessien sujuvuus on erittäin tärkeässä asemassa. Haluamme kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että myös kunnalliset lupaprosessit eli kaupunkien maankäytön suunnittelun, rakennuslupien myöntämisen ja ympäristölupien myöntämisen prosessit ovat avainasemassa kaupunkien ja koko Suomen vihreän siirtymän kannalta. Näiden prosessien resurssit ja osaamisen vahvistaminen ovat yhtä lailla tärkeitä valtionhallinnon lupaprosessien lisäksi. Kaavoitus- ja lupaprosessien resurssipula ja sujumattomuus ovat hidaste monen vihreän siirtymän

kannalta oleellisen hankkeen edistämiseksi. Rakli näkee siis, että osa lupaprosessien vauhdittamiseen kohdistetuista panoksista tulisi osoittaa myös kaupunkien lupaprosessien sujuvoittamiseen.

Rahoituksen suunniteltu kohdentaminen: Puhtaan siirtymän investoinnit

Lausuntopyynnön liitteessä olevassa muistiossa todetaan: ”Kaikkiin yllä mainittuihin Pilarin 1 REPowerEU-toimenpiteisiin sisältyy merkittäviä aikatauluriskejä silmällä pitäen EU:n RRF-asetuksen edellyttämää toteutusaikataulua (uudistukset ja investoinnit saatava päätökseen elokuuhun 2026 mennessä).”

Koska aikataulullisesti vaaditaan investointien osalta suhteellisen nopeaa toteutusaikataulua, tulisi nähdäksemme investointirahan kohdistamisessa turvautua olemassa oleviin instrumentteihin. Tällöin nähdäksemme tärkeimpiä mekanismeja olisivat mm. työ- ja elinkeinoministeriön kautta jaettavat energiatuet sekä ympäristöministeriön kautta jaettavat asuntokannan energiatehokkuustuet ja sähköautojen latauspisteiden asentamiseen kohdistuvat tuet. Nämä mekanismit tukevat rakennetun ympäristön ja liikenteen vihreää siirtymää ja tuen ehdot voidaan rajata RRF- rahoituksen ehtojen mukaiseksi.

Rakennettuun ympäristöön ja erityisesti kiinteistökannan energiatehokkuuteen, kiinteistökannan uusiutuvan energiantuotantoon sekä kiinteistökannan kulutusjoustokyvykkyyteen kohdistuvat investoinnit olisivat hyvin tärkeitä rakennusalan nykyisessä vaikeassa suhdannetilanteessa ja tukisivat myös energiamurrosta. Erityisesti rakennusten energiatehokkuuteen kohdistuvat investoinnit tukevat vihreän siirtymän lisäksi työllisyyttä.

Rakennettuun ympäristöön kohdistuvia puhtaan energian investointeja puoltaisi myös hallitusohjelman puhdasta energiaa käsittelevässä luvussa mainittu ajatus aurinkoenergiainvestointien kohdentamisesta: ”aurinkovoiman rakentamista ohjataan rakennettuun ympäristöön, turvetuotannosta vapautuneille alueille ja joutomaille pyrkien välttämään tuotannossa olevien peltojen ja metsämaan merkittävä käyttö aurinkovoimaan”. RePowerEU-välineen varat olisi hyvä suunnata aurinkoenergian osalta ennen muuta rakennuksiin ja rakennelmiin integroitaviin järjestelmiin rakennetussa ympäristössä mukaan lukien yhdyskuntateknisen rakennukset. Tämä olisi myös EU:n määrittelemien DNSH – kriteerien mukaista.

Somersalmi Mikko
Rakli ry